

Odense Teater
April levende

AF SHAKESPEARE

EN SKÆR SOMMER NATS DRØM

UNDERVISNINGSMATERIALE 2. DEL
2014/2015

INDHOLD

1. INDLEDNING	4
2. SCENOGRAFENS TANKER	6
3. INSTRUKTØR ALEXA THER OM SIN ARBEJDSMETODE	11
4. FORELSKELSE GØR DIG DØV, BLIND OG DUM - INTERVIEW M. ELLEN HILLINGSØ	13
13. PRAKTISK GUIDE TIL ODENSE TEATER	15
Undervisningsmaterialer	15
Arrangementer i forbindelse med teaterbesøget	15
Feedback	15
Tilmeld dig vores nyhedsbrev for lærere	15
Refusion	15
KONTAKT	15

Undervisningsmaterialet er skrevet af

LINE HEDE SIMONSEN (Odense Teater)

EN SKÆRSOMMERNATSDRØM

Af **WILLIAM SHAKESPEARE**

Oversættelse

NIELS BRUNSE

Bearbejdelse

ALEXA THER, SIMON BOBERG

Iscenesættelse

ALEXA THER

Scenografi og kostumer

CARSTEN BURKE KRISTENSEN

Medvirkende

HOFFOLK

Theseus, hertug af Athen

ANDERS GJELLERUP KOCH

Hippolyta, amazonernes dronning

ELLEN HILLINGSØ

Lysander

MORTEN BROVN

Hermia

LILA NOBEL MEHABIL

Demetrius

JAKOB RANDRUP

Helena

SOFIA SAABY MEHLUM

Egeus, Hermias far

LARS LØNNERUP

Philostratos, ceremonimester ved hoffet

KLAUS T. SØNDERGAARD

SKOVALFEFOLK

Oberon, skovalfernes konge

ANDERS GJELLERUP KOCH

PRAKTISK INFO

Store Scene

6. september - 4. oktober 2014

Pris for skoler mandag - torsdag 80 kr.

Billetter bestilles hos Odense Teaters Billetkontor

otb@odenseteater.dk

Tel.: 66120052

Titania, skovalfernes dronning

ELLEN HILLINGSØ

Puk, Oberons håndlanger

KLAUS T. SØNDERGAARD

Ærteblomst

MIKKEL BAY MORTENSEN

Inderdreng

ISABEL GAURI HESS og **RAFE CIHAN ASHRAF**

HÅNDVÆRKERE

Nikolaj Balle (Pyramus i skuespillet "Pyramus og Thisbe")

PEDER DAHLGAARD

Peter Pære (Prologus)

MIKKEL BAY MORTENSEN

Sven Snude (Muren og Løven)

JACOB MOTH-POULSEN

Poul Pivert (Thisbe)

EMIL BODENHOFF-LARSEN

Kirsten Krumnål (Måneskinnet)

GITHA LEHRMANN

1.

INDLEDNING

EN SKÆRSOMMERNATSDRØM er en historie om kærlighedens mange ansigter. Vi møder den unge kompromisløse kærlighed og den mere modne og komplicerede af slagsen. Med sine to verdner: den menneskelige nøgterne verden i Athen og alfernes forunderlige verden i skoven er det også en drømmehistorie om at møde alt det man ikke vidste man indeholdt. Om at miste sig selv i kærligheden.

Hermed 2. del af undervisningsmaterialet til forestillingen. Læs interview med scenografen og se hans tegninger. Læs interview med instruktør Alexa Ther og skuespiller Ellen Hillingsø.

På hjemmesiden under punktet presse kan du finde billeder fra forestillingen.

God fornøjelse

2.

SCENOGRAFENS TANKER

Interview med scenografen bag EN SKÆRSOMMERNATSDRØM Carsten Burke Kristensen

OM SCENOGRAF CARSTEN BURKE KRISTENSEN

Carsten Burke Kristensen, f. 1959, dansk scenograf, uddannet på Statens Teaterskole 1991 og fra Hogeschool voor de Kunsten, Holland samt Central Saint Martin's College of Art and Design, England 1995-96. 2003-07 leder af scenografi-uddannelsen Statens Teaterskole.

Carsten Burke Kristensens markante linjeføring og minimalistiske udtryksform er blevet udviklet gennem en lang række scenografier til store og små scener i Danmark og Sverige. F. eks. Shakespeares KONG LEAR Det Danske Teater 1993, Mark Ravenhills SHOPPING AND FUCKING CaféTeatret 1998, Molières DON JUAN Det Kongelige Teater 2003 samt David Harrowers BLACKBIRD CaféTeatret 2006. Carsten

Burke Kristensen stod i Odense bag MOMENTUMS vol. 5 2011 - 2012. På Odense Teater har han tidligere stået bag scenografien til forestillingen USKYLD (2006) og LOVE AND MONEY (2012).

Hvordan vil du beskrive scenografien til EN SKÆRSOMMERNATSDRØM?

“Helt overordnet er scenografien en abstraktion eller en fantasi. Det er en abstraktion over kærlighedens vilkår og veje - lige som stykket selv. Handlingen begynder i en bystat, hvor kærligheden har trange kår. Må man vælge den man elsker? Eller skal man pådømmes en, som man ikke elsker? Denne situation understreges af, at fyrsten Theseus skal giftes med amazonernes dronning Hippolyta, som han har røvet og voldtaget. Det er ikke et rart sted vi begynder. Det afspejler sig også i rummet. Det er et koldt univers. Det er hvidt, tomt og sterilt. Det er præget af en stor mur og en stor hængebro. Det er et rum, hvor mennesker virker meget små. Den effekt bliver forstærket af, at muren er et billede af et forstørret fragment af en mur.”

“Forestillingen begynder med, at fyrsten sidder og hygger sig med at se en brydekamp. Han keder sig og venter på, at det skal blive dagen for hans bryllup med Hippolyta, men der er fire dage endnu. Tiden bliver fordrevet med, at se noget afstumpet vold. Det var egentlig tanken, at fyrsten skulle have siddet og spillet “World of Warcraft”, men det blev alligevel for konkret moderne. Nu sidder han i stedet og ser på en brydekamp. Herefter kommer Egeus og klager sin nød over sin datter, der ikke vil giftes med den unge mand, som han har valgt til hende. Herefter kommer der et stort scenskift, hvor scenen går fra at være meget lys til at blive meget mørk. Dels skal fyrstens slot pyntes op til bryllupsfesten og dels skal vi ud i en skov. Eller måske er det det samme sted bare i en drøm? Shakespeare har lagt nogle spor ud, som vi har brugt til at skifte mellem de forskellige universer. Publikum må godt blive lidt i tvivl om, hvor vi befinder os og hvem personerne egentlig er. Er de mon de samme?”

Skoven er et helt anderledes sted?

“Skoven er præget af en form for ubalance. Alfekongen og dronningen er uvenner og det påvirker naturens balance. Det ligger meget i den elizabethanske tankegang og verdensopfattelse, at alt hænger sammen. Det regner, og sner sort sne. Guderne, eller de åndelige kræfter, påvirker naturen.”

Hvilken rolle spiller lyset i scenografien?

“Da scenografien i sig selv er meget enkel, bliver lyssætningen endnu vigtigere end den ellers er. Der er både projektioner, lys og indbygget lys, som skal hjælpe med at få vores fantasi med i skoven og hvor vi nu ellers skal hen.”

Hvilke greb har du benyttet dig af med hensyn til kostumer?

”Grundlæggende synes jeg, at det er vigtigt at tænke kostumer som tøj. Det er skuespillernes arbejdstøj og det synes jeg man skal tage alvorligt. Jeg er ikke så meget til at klæde skuespillere meget ud. Jeg har brugt nogle få greb til at markere de forskellige verdener. I Athen er personerne klædt i almindeligt, moderne tøj. Og i skoven er det mere ekstravagant og universet er mere magisk med alfeører og æselører og grønt tøj. Jo længere tid de unge mennesker fra Athen opholder sig i skoven, desto mere rodede og beskidte kommer de til at se ud. De bliver ude af sig selv på en måde. Håndværkerne har også relativt almindeligt tøj på, de har allesammen tern et eller andet sted på tøjet og så kan deres kostumer hurtigt forvandles til det de senere skal spille i det lille skuespil 'Pyramus og Thisbe'. Sven Snude er på en måde allerede løve fra starten, der bliver ændret ganske lidt ved hans kostume når han skal spille løve. Jeg kan godt lide at fortælle med enkle midler.”

Og så kommer vi tilbage til udgangspunktet?

“I slutningen af stykket skal vi tilbage til det rum vi begyndte i. Det gør vi med at lave nogle scenografiske citater fra det rum vi begyndte i. Et lille stykke hvidt tæppe, en lille mur i baggrunden. Alt sammen indgår det i det skuespil, som håndværkerne spiller til brylluppet til sidst! I virkeligheden er deres lille, lidt halvmislykkede, skuespil om “Pyramus og Thisbe” måske den mest ægte kærlighedshistorie af alle de kærlighedshistorier, som vi er stødt på gennem forestillingen. Den er naiv og troskyldig på en måde, som alle de andre kærlighedshistorier slet ikke er.”

A

- > Tænk over scenografens valg mens du ser EN SKÆRSOMMERNATSDRØM. Er der noget du synes er særligt virkningsfuldt? Noget du synes er udfordrende for publikum?
- > Gør dig nogle tanker om hvordan du selv kunne forestille dig at scenografien kunne have set ud hvis du skulle bestemme. Vælg eventuelt en bestemt scene.
- > Vælg en bestemt scene som du beskriver i detaljer med scenografi og kostumer.

SE NOGLE AF SCENOGRAFENS TEGNINGER OG INSPIRATIONSBILEDER

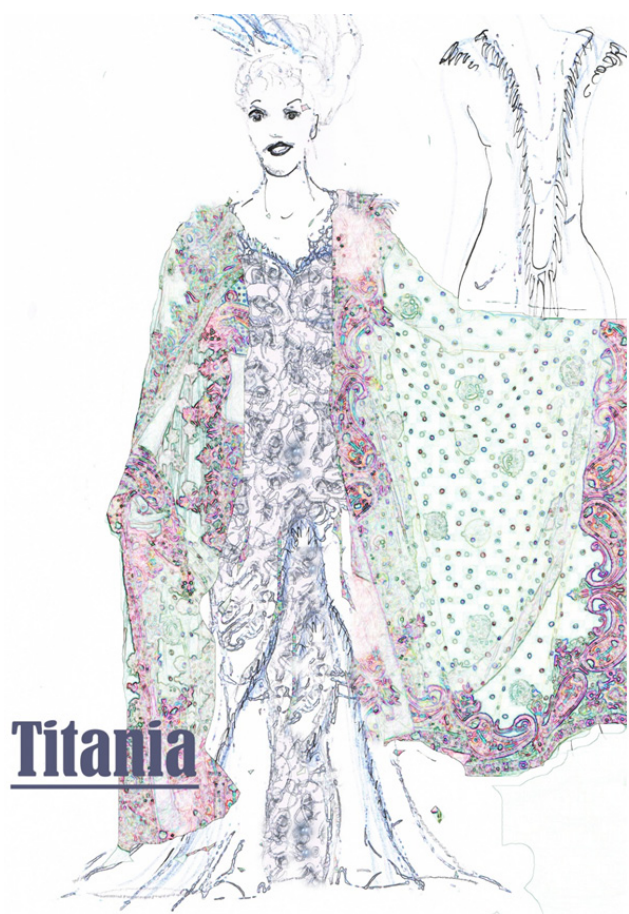
Theseus

Hippolyta

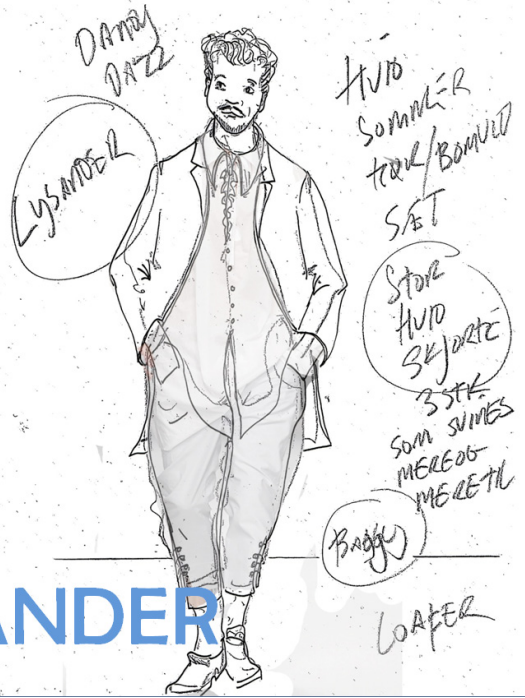
OBERON

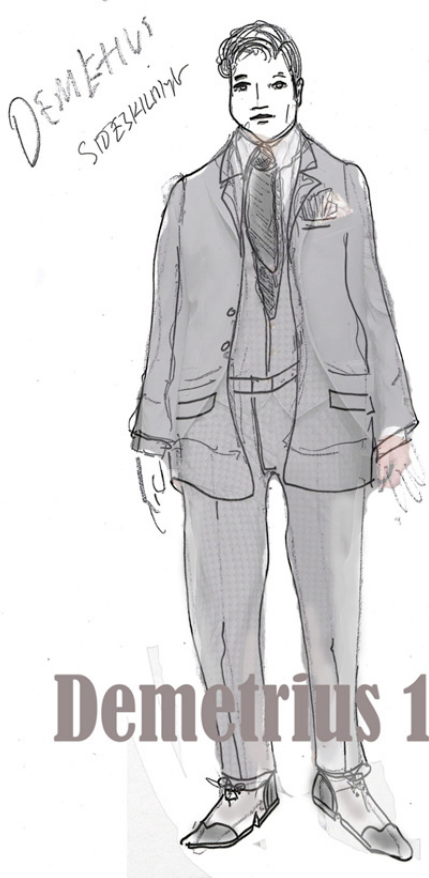
Titania

HERMIA

Morten
LYSANDER

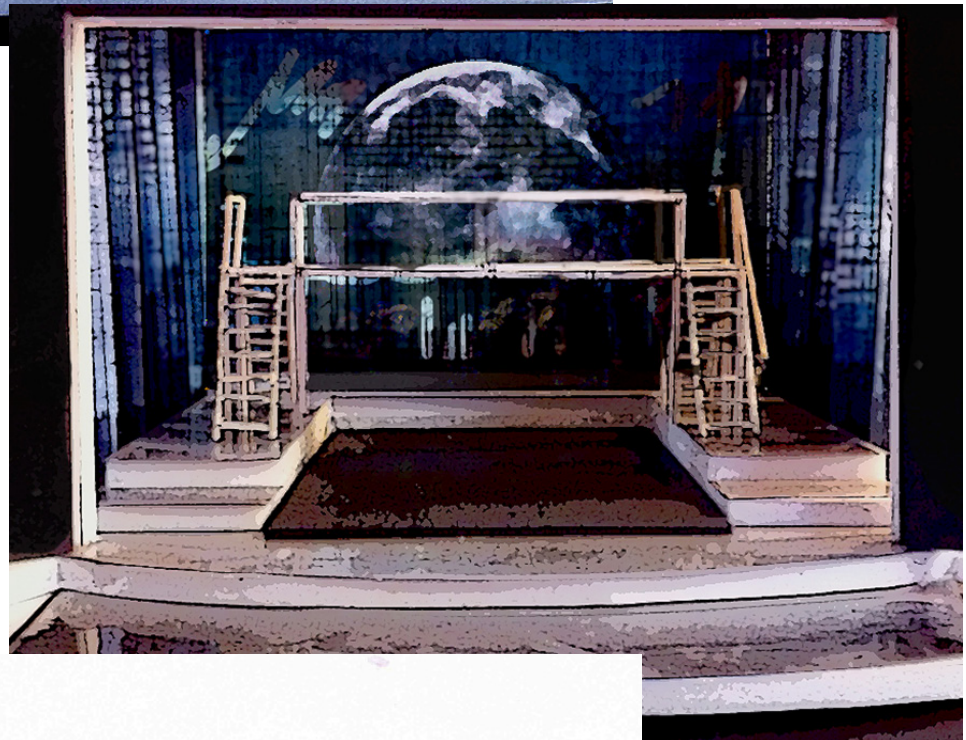

Demetrius 1

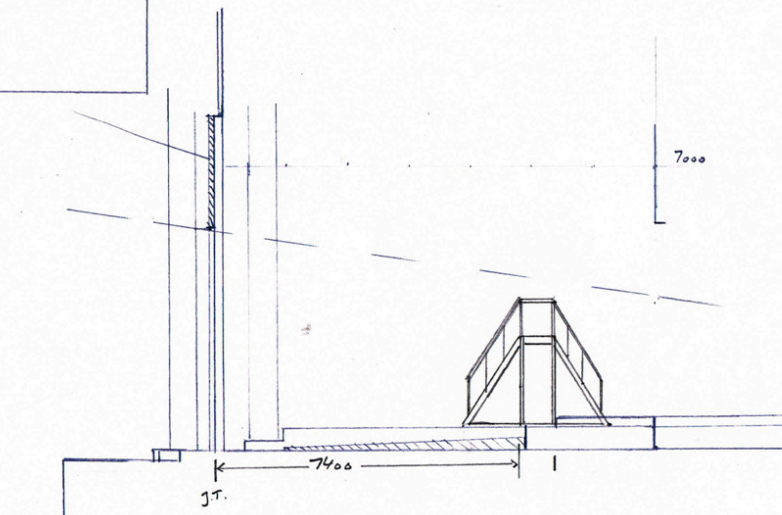
RÅSILV
SET
SKY
3
2
1
17
c

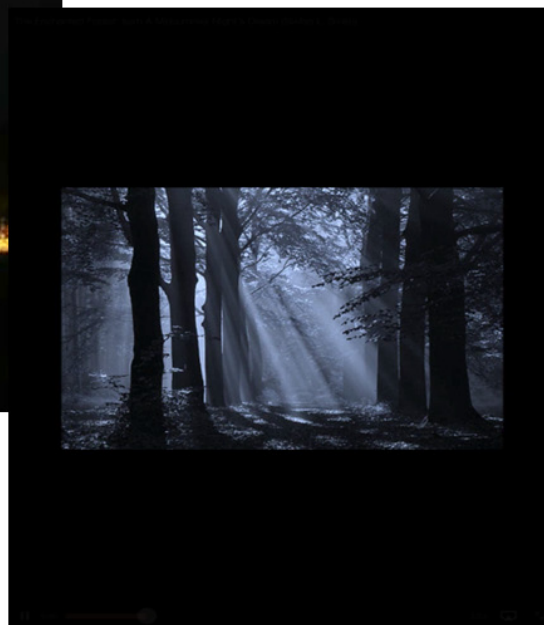

Helena 1

GT 9/14
SKÆRSOMMERNATSDRØM 1:100
BRØ POSITION 1.
Sc.

3.

INSTRUKTØR ALEXA THER OM SIN ARBEJDSMETODE

OM INSTRUKTØR ALEXA THER

Alexa Ther er uddannet i Wien på Max Reinhardt Seminarium. Hun debuterede som instruktør i 1982. Hun har høstet hæder for sine mange iscenesættelser på landets teatre, såvel moderne dramatik som mere klassiske værker. Hun har haft iscenesættelsesopgaver på blandt andre: Dr. Dante, Betty Nansen Teatret, CaféTeatret, Mungo Park, Det Kongelige Teater, Grønnegårdsteatret, Göteborg Stadsteater. Blandt hendes iscenesættelser kan nævnes: TURKISH DELIGHT, HAMLET, MÅGEN, BAAL, SHOPPING AND FUCKING, DEN DOBBELTE TROLØSHED, CI-VI-LI-SATION, MISANTROPEN, FRU-ENTIMMERSKOLEN, LIV X 3 og EKSTREM (2008). I 2004 modtog hun årets Reumert for instruktionen af forestillingerne STING,

ANTIGONE og PÅ DEN 2. SIDE. Alexa Ther har instrueret flere forestillinger på Odense Teater: WUNSCHTRAUM (2006), HEDDA GABLER (2008) og URENE HÆNDER (2010).

Alexa Ther har fortalt om sin arbejdsmetode i bogen "Magiske øjeblikke". her bringer vi et uddrag, hvor du kan fornemme lidt om denne instruktørs udgangspunkt for arbejdet med en forestilling.

Mette Nybo: Når du begynder at arbejde med en tekst, hvordan starter iscenesættelsen så – som billeder eller tanker eller...? Hvordan begynder dit arbejde?

Alexa Ther: Jeg starter med at fortælle mig selv historien helt kort. Historiens handling i en helt kort sammenfatning. og ud fra den begynder jeg at bygge de enkelte scener op og forstørre og tilføje muligheder, og smide nogle ting væk. det sjove er jo, at af de 700 idéer du får, skal du kun bruge 20. men alt det her sker i et tæt samarbejde med scenografen, som starter længe før selve iscenesættelsen begynder. (...) samtidig bruger jeg også forberedelsestiden på at læse teksten 700.000 gange, så jeg kender hele forløbet og ved, hvad der foregår, og hvilken scene, der ligger hvor. skuespillerne kan slet ikke holde ud, hvis man ikke kan finde rundt i teksten.

Jeg prøver også at finde stykkets indre opbygning. Hvor er højdepunkterne, og drejepunkterne, hvor situationen ændrer sig totalt? Og det arbejde laver jeg nogle gange med en dramaturg, men for det meste med min scenograf. Jeg har mange samtaler med scenografen i den periode, og i den sammenhæng former man også de første figuridéer. Og så kommer man selvfølgelig til læseprøven og præsenterer hele konceptet. Men det virkelige fantasiarbejde begynder jo først i det øjeblik, man møder skuespillerne. Fordi, så kan de digte videre på det, man har fortalt.

Mette Nybo: Hvordan laver du research på et stykke?

Alexa Ther (...) hvis det er et klassisk stykke, så læser man selvfølgelig noget om den historiske tid. fordi

det klassiske stof skal hentes frem og oversættes til nogle nutidige erfaringer. så der kan man også gå på gaden og pludselig se nogle ting, som minder om det man læser i en tekst, eller det man oplever i en tekst. (...)

Mette Nybo: Hvor stor en del af arrangementet har du lavet på forhånd?

Alexa Ther: (...) jeg ikke en instruktør, som har formuleret hele forløbet hjemme på skrivebordet, fordi så kan man risikere at lav grusomme fejl. hvis jeg havde mit koncept fuldstændigt i hovedet, så kunne jeg slet ikke se, hvad skuespillerne lavede. Man skal ikke undervurdere skuespillernes fantasi, og hvor en rolle kan føre én hen. Det er vigtigt at blive overrasket. Men jeg har nogle bestemte punkter, som jeg kan se. Jeg ved tit, hvordan et stykke slutter, mærkeligt nok. (...) Jeg arbejder helst i en åben dialog, hvor jeg også helst vil prøve ting fysisk, og altså ikke intellektuelt. Fordi, jeg kan ikke se, hvorfor man skal sætte sig ned og diskutere noget i 100 år, og bagefter forstår man det alligevel ikke. Jeg synes, det er mere interessant at prøve at spille situationerne. (...) Min grundopfattelse er, at en god skuespiller er i stand til at bidrage med lige så meget eller mere end en instruktør. På den måde er man som instruktør jo også 100 % afhængig af skuespillerne. En skuespiller kan til enhver tid tilintetgøre instruktøren. Fordi, hvis du giver en anvisning, og skuespilleren ikke bryder sig om den. Så kan han spille den så forkert, at....

Mette Nybo: (...) i hele det forberedelsesarbejde, der ligger lang tid før prøverne starter, skal man faktisk have gennemtænkt alt ganske nøje, inden man sætter hele apparatet i gang?

Alexa Ther: ja, det er derfor, det er et uhyre spændende øjeblik, når man når frem til læseprøven, hvor man skal præsentere scenografien og meddele sin fantasi omkring stykket. hvordan vil det blive modtaget? Dagene op til det øjeblik er meget angstfyldte. (...) Man er hunderød. Hvordan vil det, man er gået og arbejdet med så længe, blive modtaget af dem, som nu skal leve i det? Der kan man virkelig blive angst. Men det er en kreativ angst. Det er ikke forfængelighed.”

Uddrag fra ”Magiske øjeblikke – 15 samtaler om teater” af Mette Nybo, Gyldendal 2003.

4.

FORELSKELSE GØR DIG DØV, BLIND OG DUM

Ellen Hillingsø er en kvinde, man ikke lige kommer udenom - hverken som menneske eller skuespiller. Hun har en intens måde at være til stede på, både på scenen og i virkeligheden. Hun er smuk på den elegante måde, og når hun taler med sin karakteristiske, mørke stemme, er man ikke i tvivl om, at hun er et dannet, begavet menneske med ben i næsen.

Ellen Hillingsø fik sit folkelige gennembrud i Ole Bornedals "Charlot Og Charlotte", og siden er det blevet til masser af roller både på film, tv og ikke mindst teater. Nu kan hun opleves i komedien EN SKÆRSOMMERNATSDRØM på Odense Teater, som hun besøger for første gang.

"Det er en stor fornøjelse at være i Odense. Det er jo et rigtigt teater med malersal, skræddersal og mange faste skuespillere. Sådant et gammelt teater emmer af historier. Det er et fantastisk hold - og så er EN SKÆRSOMMERNATSDRØM et vidunderligt stykke: sjovt og poetisk. Shakespeare beskriver forelskelse og kærlighed på en fantastisk måde. Jeg elsker den mand!"

En alf med hestekræfter

Ellen Hillingsø spiller dobbeltrollen som amazonedronningen Hippolyta og alfernes dronning, Titania.

Hvad tænkte du, da du blev tilbudt rollen?

"Jeg var meget glad for at blive spurgt. Jeg har altid beundret Jens August Wille (teaterdirektør) som teatermenneske og har længe haft lyst til at arbejde sammen med instruktøren Alexa Ther. Rollen passer perfekt til det sted, jeg står lige nu. En voksen kvinde midt i livet."

Hvordan er det at holde styr på to roller på samme tid?

"De to roller er som to sider af samme kvinde. Hippolyta er den vilde amazonedronning - hendes navn betyder "hest, der slippes løs". Hun er en krigsdronning, der er blevet bortført af Theseus. Nu skal de giftes, og det er hun ikke tilfreds med. Så er der Titania, alfernes dronning. Hun er en alf af en anden verden, let og uudgrundelig. Samtidig er hun en kvinde, der giver sin mand, Oberon, kamp til stregen, fordi han er så jaloux og samtidig utro. Hippolyta og Titania er samme kvinde i forskellige stadier. Vi mennesker har alle en dobbelthed i os, der dels består af en masse hestekræfter og dels af en fin alf. Hvad vi finder frem i os selv afhænger lidt af den situation vi står i."

Hvorfor hedder stykket EN SKÆRSOMMERNATSDRØM?

"Måske er EN SKÆRSOMMERNATSDRØM lige netop en drøm. Shakespeare levede længe før Freud, men allerede hos ham har søvnen, natten og drømmen en særlig betydning. Søvnen er en kilde til forandring. Titania bliver fortryllet og falder i søvn og vågner forandret. Sig selv, men dog en anden. Det sker også for de unge elskende i stykket. De bevæger sig ind i skoven, mørket og natten. De bliver fortryllede, falder i søvn, undergår en transformation og opdager nye sider af sig selv."

Glubsk nysgerrighed

Ellen Hillingsø er et menneske, der hele tiden gerne vil lære nye ting. Den glubske nysgerrighed efter at

lære nyt bruger hun også i sit arbejde som skuespiller:

”Når jeg går i gang med en ny rolle, kaster jeg mig over alt, hvad jeg kan finde om emnet. Jeg researcher på forfatteren, teksten, perioden - alt hvad jeg kan finde: bøger, malerier, fotografier og forskellige oversættelser af stykket. Til EN SKÆRSOMMERNATSDRØM har jeg for eksempel læst alt, hvad jeg kunne opdrive om alfer og alfernes verden. Vidste du for eksempel, at alfer er så lette, at de næste er lavet af støv. De lever kun om natten, de har hul i ryggen, de kan trylle, og så er de ikke synderligt monogame?”

Forelskelse gør os blinde

Det er ikke første gang Ellen Hillingsø prøver kræfter med William Shakespeare, men han er altid en øjenåbner:

”Der er noget spændende ved at et teaterstykke, der er skrevet for over 500 år siden, stadig fortæller os noget, vi kan genkende. Det virker ligefrem moderne. Titania, som jeg spiller, bliver forhekset til at forelske sig i en mand, som er blevet forvandlet til et æsel. Det er et skønt billede på noget, vi alle sammen har oplevet: at vågne op ved siden af et æsel eller én, der har været et æsel for os, behandlet os dårligt måske. Pludselig at kunne se den anden ulideligt klart uden forelskelsens slør. Eller efter mange år at møde en person, man engang har været dybt forelsket i og tænke: Hvad skete der lige der? EN SKÆRSOMMERNATSDRØM er en historie om forelskelse. Om forelskelsens mange sider og dens uforudsigelighed. Og ikke mindst om forelskelsen vanvid.”

Hvad vil Shakespeare fortælle os?

”Forelskelse er en vild kraft. Det er en kærlighedsekspllosion, men det er også et blændværk. Du kan forelske dig i hvem som helst. Du kan forelske dig i et æsel for den sags skyld. Vi skal måske ikke altid stole på det, som vi ser med vores forelskede øjne. Forelskelse gør dig døv, blind og dum. Det synes jeg, Shakespeare beskriver helt eminent. Han har nogle fantastisk smukke beskrivelser af hvor sindssyge, vi bliver, når vi bliver forelskede. Stykket har en poesi og en skarphed, som man bare må give sig hen til.”

***Et blændværk er det, når min kærlighed
forskønner det, jeg burde væmmes ved.
Forelsket ser man kun sit tankespind,
og derfor kalder man gud Amor blind.
Og uden syn, med vinger skabt til hastværk,
er han et billed på dumdrigt lastværk,
en lille dreng, der ingen klogskab har
og vælger ubetænksomt, som en nar.***

Uddrag fra William Shakespeares EN SKÆRSOMMERNATSDRØM

SKOLER OG GYMNASIER I ODENSE TEATER

UNDERVISNINGSMATERIALER

Vi producerer undervisningsmateriale til fem af sæsonens forestillinger. Find materialerne på odenseteater.dk/skoler under menupunktet undervisningsmaterialer.

Allerede nu kan du finde materialer til

SKAMMERENS DATTER
FEST I LØNNEBERG
EN SKÆRSOMMERNATSDRØM
VORES KLASSE
ELEFANTMANDEN

FEEDBACK

FORTÆL OS OM JERES OPLEVELSER.

Lad dine elever skrive anmeldelser af vores forestillinger, tegne en tegning eller skrive en hilsen til skuespillerne. Vi synes altid, at det er spændende at høre, hvad du og dine elever har haft ud af at være i teatret.

Send det til line@odenseteater.dk eller Odense Teater, Line Simonsen, Jernbanegade 21, 5000 Odense C.

ARRANGEMENTER I FORBINDELSE MED TEATERBESØGET

MØD EN SKUESPILLER

Mød en af de medvirkende skuespillere før eller efter forestillingen. Hør om arbejdet med forestillingen og om at være skuespiller.

Mødet er tænkt som en dialog, så det er vigtigt at du og dine elever har forberedt spørgsmål. Det er en fordel at have læst om stykket og eventuelt arbejdet med undervisningsmaterialet. Skuespillermøderne er gratis.

For booking af skuespillermøder kontakt Line Hede Simonsen på line@odenseteater.dk

RUNDVISNINGER

Hvordan bliver et teaterstykke til? Hvem arbejder på et teater? Hvor prøver skuespillerne? Og hvem syr kostumerne?

Kom med bag tæppet på Odense Teater på en rundvisning. Rundvisninger er gratis, hvis I skal i teatret, ellers koster de 300 kr.

For booking af rundvisning kontakt Peter Whitmarsh på pw@odenseteater.dk

TILMELD DIG VORES NYHEDSBREV FOR LÆRERE

Følg med i hvad der sker på Odense Teater for undervisere og skoler i vores nyhedsbrev for undervisere.

Tilmeld dig på odenseteater.dk/skoler

REFUSION

BILLETREFUSION

I mange kommuner ydes der billettilskud til skolers teateroplevelser med børn under 15 år. Kontakt din kommune for at høre nærmere. For eksempel kan alle skoler, også private, i Odense få refunderet 50% af deres billetudgifter. (Det betyder, at du kan få billetter ned til 32 kr.)

TRANSPORTREFUSION

Du kan søge om midler fra Kulturregion Fyn til at få dækket 50% af skolens transportudgifter udover en egenbetaling på 15 kr. pr. elev. Midlerne søges hos Odense Teater. Læs nærmere på odenseteater.dk under menupunktet SKOLER > Refusion.

KONTAKT

For nærmere information og spørgsmål kontakt skolekoordinator Line Hede Simonsen line@odenseteater.dk eller på telefon 63139253